

A HTMT HÍREI**Külhoni magyar tudományosság és közösség az MTA Magyar Tudomány legfrissebb számában**

A Magyar Tudomány legújabb számában Csányi Erzsébet, a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács elnöke tekinti át a VMAT történetét. Tanulmányában felvázolja a vajdasági magyar felsőoktatás és tudományosság előzményeit, bemutatja a Tanács megalakulásának körülményeit és az MTA-val való kapcsolatát. A szerző kitér a VMAT projektjeire, munkaformáira, a stratégiai tervek és kérdőíves felmérések (2009, 2016–2018) eredményeire, valamint a konferenciákra és a kiadói tevékenység jelentőségére is... Forrás: Forrás: Akjournals.com: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK**A kormánybiztos szerint egyetlen oltás sem lehetne kötelező**

A COVID-19-járvány kivizsgálásáért felelős kormány megbízott, Peter Kotlár kijelentette, hogy egyetlen oltás sem lehetne kötelező. A Szlovák Tudományos Akadémia (SAV) tudósai szerint ezzel a kijelentéssel veszélyezteti a közegészséget. [...] A kötelező oltások elutasításával a társadalom veszélynek teszi ki a gyermekek egészségét és életét. A kötelező oltás megkérdőjelezése addig hősies tett, amíg a társadalmat a kötelező oltások által biztosított kollektív immunitás védi. Ezt Tatiana Červeňová, a Szlovák Köztársaság tisztí főorvosa jelentette ki... Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Valóban veszélyt jelent a szlovákiai magyar egyházi iskolákra az oktatási tárca reformja?

Az oktatási tárca szerint két évtizede vár az ágazat egy olyan reformra, mely a 21. század kihívásaira reagál. Az egyházi fenntartású és a magániskolák szerint a tárca módosító javaslatai veszélybe sodorják a működésüket. [...] „Nem elégedhetünk meg mindig olyan kozmetikai változtatásokkal, amelyek csak elfedik a problémákat. Nem próbálhatunk állandóan felzárkózni, miközben a körülöttünk levő világ szédületes sebességgel halad előre. Gyermekeinknek olyan oktatásra van szükségük, amely felkészíti őket a 21. századra. Az oktatásügy két évtizede vár egy valódi reformra” – így reagált Tomáš Drucker oktatási miniszter. [...] Dél-Szlovákiában nem működik magyar tannyelvű magán fenntartású alapiskola, egyházi fenntartású viszont Dunaszerdahelytől az ukrán határ közelében elterülő Vaján településig összesen 13 van... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A Kultminor szerint azért kérték az államnyelv használatát a pályázóktól, hogy segíthessenek nekik

Sok magyar pályázót felháborított a Kisebbségi Kulturális Alap, amikor arra kérte a pályázókat, ne feledkezzenek el államnyelven kommunikálni. [...] Az alap augusztus 18-án tett ki egy közleményt a Facebook-oldalára ezzel a szöveggel: „Tisztelt támogatók, amikor a rendezvényükről tájékoztatják a nyilvánosságot, kérjük, ne felejtsek el, hogy ne csak kisebbségi nyelven, hanem államnyelven is kommunikáljanak. [...] A magyarok részéről felháborodott reakciók érkeztek a posztra, a kommentelők szerint ismét előkerült a „Szlovákiában szlovákul” jelszó. [...] Az alap azt mondja, az ő eredeti céljuk az volt, hogy segítsék a pályázókat a rendezvényeik propagálásával... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Az új rektor beiktatásával egybekötött tanévnyitót tartottak a Selye János Egyetemen

Ünnepi tanévnyitóval vette kezdetét a 2025/26-os tanév a komáromi Selye János Egyetemen. Az oktatási intézmény három karán 710 elsőéves hallgató kezd meg tanulmányait. Az ünnepi eseményen egyúttal beiktatták a Selye János Egyetem új rektorát, aki 2009 és 2017 között már irányította a felsőoktatási intézményt. Tóth János, az MTA külső köztestületének tagja legfőbb feladatának azt tartja, hogy olyan új, gyakorlatorientált programok induljanak, amelyek alkalmazkodnak a munkaerőpiac igényeihez... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

A kormány a vallási ünnepek korlátozásával megsérti a Vatikáni Szerződést

A Szlovák Püspöki Konferencia üdvözlőné, ha a január 6-a munkaszüneti napként való megszüntetéséről, illetve más ünnepnapokról szóló döntések előtt nyílt párbeszéd zajlana, figyelembe véve a Vatikáni Szerződést is. [...] A vasárnapi és ünnepnap munkája a szegénység, nem pedig a gazdagság jele” – mondta Anton Čulen, a szövetség elnöke. [...] A 2026-os konszolidációs csomag összesen 22 intézkedésből áll, a terv szerint ebből 1,3 milliárd eurót az állam takarít meg. A csomag részét képezi az egyes munkaszüneti napok ideiglenes vagy tartós eltörlése is. A kormány döntése értelmében 2026. január 6-án, háromkirályok ünnepén már nem lesz munkaszüneti nap... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

A legendás kassai Ipariskolára emlékezve

A kassai Ipariskola – Gépészeti Felsőbb Ipartanoda néven – Szakkay József magánintézeteként kezdte meg működését, 1872. október 9-én. Ez volt a történelmi Magyarország első szakközépiskolája. [...] A tavasz folyamán több alkalommal olvashattunk a két kassai középiskola vesszőfutásáról. A Szakközépiskola tanulóinak száma vérszesen lecsökkent, ezért a fenntartó a gimnáziummal való összevonást javasolja. A Szakközépiskola ebbe a megoldásba belenyugodna, a gimnázium viszont tiltakozik, tüntet, aláírásokat gyűjt az összevonás ellen... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Interjú Zsidó János nyékvárkonyi espresplébánossal

János atyával ennek apropóján készítettünk egy tartalmas interjút, amelyben mások mellett arról kérdeztük, mit jelent számára ez a kinevezés, hogyan élte meg a Szentatyától érkező elismerést, s milyen lelkipásztori és közösségi út vezetett odáig, hogy Orosch János nagyszombati érsek javaslatára a Vatikán e kitüntető címmel ruházta fel. [...] Mikor az érsek úr átadta a kinevezést, felolvasta azt az ajánlást, amit Rómába küldtek. Ennek egy része a kommunista időben való működéséről szólt. Szorosan együttműködtem a „földalatti” egyházzal... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A kassai Thália Színház 2025/26-os évada

A kassai Thália Színház meghirdette 56. évadát. Bérletes előadásként ismét három saját produkciót kínál a közönségnek, de bérleten kívül is látható lesz egy előadás, mégpedig egy hamisítatlan klasszikus kabaré összeállítás, amellyel a legkisebb falvakba, a legapróbb kultúrházakba is el akar jutni a színház. [...] 2025-ben Márai-év van, a kassai író születésének 125. évfordulója alkalmából. Ebből a megfontolásból is az évad hívógondolata, mely összefoglalja a műsorra tűzött darabok szellemiségét, így hangzik: De néha hallom az időt... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

A bányászok előtt tisztelegtek Rozsnyón

A Rozsnyói Bányászati Múzeum – Kassa Megye Önkormányzatának kulturális intézménye – idén kétnapos programmal ünnepelte a bányászokat. A gazdag program ezúttal elsősorban a középiskolásokat és egyetemistákat szólította meg, nemcsak a hazai, szlovákiai, hanem a határon túli, magyarországi diákokat is. [...] Mixtaj László, a múzeum igazgatója köszöntő gondolataiban a bányászok hivatását méltatta. Azt a bányász közösséget, „ahol a föld mélyén egy szabály létezett, az összetartozás... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Egy nemzedék festészeti törekvéseinek kifejezése

Javarészt az útkeresés, kísérletezés, sajátos világlátás, mehökkentési szándék jellemzi azokat a műveket, melyek a komáromi Limes Galériában szeptember 12-én, A képnek van címe címmel megnyílt csoportos kiállításon láthatók. A Magyar Alkotó Művészek Szlovákiai Egyesülete másodízben adott bemutatkozási lehetőséget a Budapesten működő Magyar Képzőművészeti Egyetem hallgatóinak, tárlatuk megszervezése a MAMSZÉ által megbízott Balla Rita művészeti menedzsernek köszönhető. Annak kurátora Horváth Dániel, az egyetem oktatója volt, és Ötvös Zoltán festőművész, egyetemi docens, az intézmény festő tanszékének vezetője nyitotta meg. [...] A kiállítás szeptember 30-ig kedd-pénteken 14 és 17 óra között tekinthető meg... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: 100 éve, 1925-ben történt Léván

Szeptember 11-én a lévai Reviczky Házban került sor a Reviczky Társulás berkein belül működő Léva és vidéke helytörténeti szakosztály immár 129. helytörténeti előadására, melyen a 100 évvel ezelőtti lévai történések felidézésére került sor. [...] Március elején a zólyomi zsupán indoklás nélkül feloszlatta a magyar többségű lévai képviselő-testületet és a helyi politikai pártok javaslatai alapján kinevezte az új képviselőket... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Nemzetiségi feszültség vagy közösségvédelem? Vita a rajkai rendelet körül

A rajkai önkormányzat augusztus végén rendeletet fogadott el „társadalmi rendjének, hagyományainak és értékeinek védelme, valamint azok megőrzése” érdekében. A rendeletet a helyi szlovákság fórumai egyértelműen ellenük irányulónak tartják, a falu polgármestere szerint azonban nem a szlovák betelepülők ellen irányul. [...] A rendelet bizonyos mértékben korlátozza az ingatlanok adásvételét, és pénzügyi hozzájárulást kér az új betelepülőktől... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

116 napirendi pontot vitattak meg az MNT 20. rendes ülésén

Több vajdasági magyar médiainstítmény igazgatójának és főszerkesztőjének a kinevezését hagyta jóvá a Magyar Nemzeti Tanács. A Magyar Szó főszerkesztője Pesevszki Evelyn, a Hét Nap főszerkesztője Kartali Róbert lesz, míg a hetilap igazgatója László Edit

lesz. A Pannon RTV igazgatója Agárdi Gábor lesz. A kinevezések szeptember 22-én lépnek életbe. [...] A kisebbségi nyelveken folyó tájékoztatásnak is kulcsszerepe van egy adott ország, közösség tájékoztatása szempontjából, éppen ezért mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a nemzetiségek nyelvén is eljussanak az információk a polgárokhoz, s a munka elvégzéséhez szükséges feltételek adottak legyenek – hangsúlyozta tegnap Péterváradon, a Prostor kulturális központban [...] Carolina Hidea, az EBESZ küldöttségének szerbiai megbízott vezetője... Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Interjú: Samu Krisztián, kutató

Samu Krisztián nyugat-bácskai származású kutató – a budapesti műszaki egyetem dékánhelyettese – nemrég a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetésben részesült. Pályafutásáról, tudományos hitvallásáról és a szülőföldről fűződő kapcsolatáról beszélgettünk. [...] Minden tudományág rettenetesen érdekelt. Az akkori, információszegény világ által „nehezített pályán” minden lehetséges módon szívtam magamba a tudást. Nyolcéves korom óta olvastam a vajdasági magyar sajtót, ezért a közélettel is korán kezdtem foglalkozni. [...] A gépészet és ezen belül a szűkebb szakterületem, az optika és színlátásvizsgálat nagyon összetett tudomány. Sok terület együttes ismerete szükséges a műveléséhez, Huszonöt éve olyan eljárások kutatásával és kifejlesztésével foglalkozom, amelyek segítenek meghatározni az emberi szintévesztés típusát és súlyosságát... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Beszéletés: Juhász Gyula, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet munkatársa

Juhász Gyula évek óta Zentán él, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben dolgozik, ahol a vajdasági népzenei gyűjtéseket gondozza. Azt mondja, bőven van mit felkutatni, hiszen elődeink gazdag népzenei örökséget hagytak ránk. [...] Az itthon maradásban, a szülőföldön való boldogulásban hisz. Szent István ünnepe alkalmából rangos anyaországi elismerésben, a Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésében részesült. [...] Van-e még felkutatásra váró anyag Vajdaságban? Hol tart a folyamat? Kiss Lajos lenne talán az első számú kutató, aki a legtöbbet gyűjtött nálunk... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Hat bemutatót tervez a 2025/2026-os évadra az Újvidéki Színház

Szombaton indul az Újvidéki Színház 2025/2026-os évada, amelyben hat bemutatót tervez a teátrum – közölte Urbán András igazgató. [...] Az évadot Bertolt Brecht Kurázi mama és gyerekei című előadásával kezdi a társulat. [...] Urbán András kiemelte, hogy az Újvidéki Színháznak a kortárs program mellett a klasszikusok újragondolására is van ereje és kapacitása. Csehov, Brecht és Calderón pedig „olyan nevek, akik a maguk módján meghatározták a színházat”, illetve új irányt mutattak, hiszen Csehov és Brecht is a mai európai színház irányvonalát jelölte ki... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Drámapályázatot hirdet a Szabadkai Népszínház Magyar Társulata

A Szabadkai Népszínház Magyar Társulata drámapályázatot írt ki, amelynek célja új magyar nyelvű színművek megszületésének ösztönzése, valamint fiatal pályakezdő drámaírók bemutatkozási lehetőségének biztosítása. [...] A végső beadási határidő 2025. október 10... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: „A nagy tudós eljött városunkba”

Vámbéry Ármin, a híres orientalista és poliglott egy régi, nagybecskereki látogatásáról és előadásáról. A közvélemény csak „testvérkeresőknek” nevezte őket, akik évszázadokon át a magyar őshazát és az „otthonmaradottakat” kutatták. A magyar őseket, akik annak idején nem jöttek be a honfoglalókkal a Kárpát-medencébe. [...] A Világutazónk 1832-ben Dunaszerdahelyen (a mai Szlovákiában) született, Wamberger Hermannként, egy szegény zsidó családban. [...] Bánátba, azaz Nagybecskerekre 1885 decemberében látogatott... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

25 éve vannak kétnyelvű településjelző táblák

25 évvel ezelőtt állították fel Burgenlandban az első kétnyelvű helységnévtáblákat. A népcsoportoknak hosszú ideig kellett küzdeniük ezért, bár a kétnyelvűséghez való jog már az 1955-ös államszerződés 7. cikkében is rögzítve van. Pénteken egy ünnepségen emlékeztek erre. [...] Burgenlandban 47 horvát és 4 magyar népcsoporti település – Felsőőr, Alsóőr, Felsőpulya és Örisziget – határára állítottak kétnyelvű helységnévtáblát. Bár a táblákat időnként megrongálják vagy eltulajdonítják, csoportos garázdaságra eddig nem került sor... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Egy évtizede színpadon a Svung Bécsben

Társulati üléssel és egy vendéglőadással nyitja meg a 10. jubileumi évadát a Svung szombaton, szeptember 13-án este. De már megkezdődtek az új bemutatók próbái, és bár volt aki távozott, de új tagok is csatlakoznak a színtársulathoz. A 10. évadban pedig egy új, saját játékkeret is keres magának a Svung. [...] A 2025/2026-os évadot a SVUNG-vendég / Klisé Társulat: Újvilág előadása nyitja meg Bécsben, a Pygmalion Theaterben, amely Pass Andrea tantermi drámájából készült, amelyben egy fiatal, kamasz lány történetén keresztül vizsgálja az egész darab a kirekesztő gondolkodást. Ezt követően a nézőkkel egy feldolgozó beszélgetés is lesz, hívja fel a figyelmet Pohl Balázs a Svung művészeti vezetője... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Weinwerk irodalmi napok magyarokkal

A hétvégén tartották a nyolcadik irodalmi napokat a Weinwerkbén, Neusiedl am See-ben. A háromnapos irodalmi fesztivál burgenlandi, osztrák és szomszédos országok, például Magyarország, Szlovákia és Szlovénia íróira koncentrált. [...] Az irodalmi napok témája idén a „változás” volt. „Minden változásnak van kitéve. [...] Íróink külső forradalmakat, belső folyamatokat írnak le, metamorfózissra szólítanak fel, és mindenekelőtt az ellenállást ünneplik” – mondta Karin Ivancsics, a irodalmi napok művészeti vezetője... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Jelentősen nőtt a magyar bérletesek száma

Szemfülesnek kell lennie azoknak, akik jegyet szeretnének váltani a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet szervezésében megvalósuló magyar nyelvű színházi bérlet idei előadásaira a lendvai Színház- és hangversenyerembe, ugyanis 417 bérlet kelt el a 444 férőhelyes teremben. A bérleteladások már a tavalyi színházi szezonban is jelentősen emelkedtek, ám az előző évhez képest további 35 százalékkal nőtt a bérlettulajdonosok száma... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Három magyar szobrász az Időben

A lendvai vár pincegalériájában szeptember 5-én megnyílt Becskei Andor, Veres Gábor és Veres Vitéz Márton magyar szobrászművészek közös kiállítása. Az Idő című tárlatot Lehota M. János esztéta nyitotta meg. Ez a kiállítás az, melyen találkozunk három alkotó munkája, keresztezi egymást, majd hihetetlenül interferáló jelentésrétegek születnek meg, amik sem az önálló egyéni életművekhez, sem egy-egy önálló alkotáshoz sem kapcsolódnának... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Tanévnyitó az eszéki magyar iskolaközpontban

Az eszéki magyar iskolaközpontban tanévnyitóval indult a 2025-26-os tanév. [...] Ünnepélyes keretek között adták át szerdán a tanévkezdő taneszközcsomagokat a horvátországi magyar diákoknak a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma kopácsi tangazdaságában és ifjúsági központjában. [...] Negyedik alkalommal tartották meg a horvátországi magyar pedagógusok tanévkezdő konferenciáját Kopácson... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Új szabályok a hallgatóknak járó katonai mentességről

A Legfelsőbb Tanács nemzetbiztonsági és védelmi bizottsága jóváhagyta a 13634-es számú törvényjavaslatot, amely jelentősen átalakítja a diákok és oktatók katonai szolgálat alóli halasztásának feltételeit a hadiállapot idején. [...] A törvényjavaslat a tudományos fokozattal rendelkező, főállású oktatók és kutatók számára is biztosítana halasztást, amennyiben legalább 0,75 állásban dolgoznak felsőoktatási vagy tudományos intézményben. [...] Bár idén több mint negyedmillió ukrain fiatal teljesítette sikeresen a több tantárgyból álló nemzeti multiesztét (NMT), és így jogot szerzett a felsőoktatásba való jelentkezésre, egy ötödük végül nem élt a lehetőséggel... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

10 éves jubileumát ünnepli a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány biológia, kémia és földrajz tehetséggondozó hétvégéje

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány 2025-ben tizedik alkalommal valósítja meg bentlakásos tehetséggondozó és tehetségtámogató programját, amely a biológia, a kémia és a földrajz iránt érdeklődő diákokat szólítja meg. [...] A programot tíz évvel ezelőtt indította útjára Kohut Erzsébet szakmai referens, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Biológia és Kémia Tanszékének vezetője, az MTA külső köztestületének tagja, aki azóta is szívügyének tekinti a kezdeményezést. A lebonyolításban azonban nincs egyedül: [...] Az elmúlt évek során összesen 23 pedagógus kapcsolódott be a munkába, közösen gondozva és fejlesztve ezt a természethez közel vivő mentorprogramot, [...] és összesen 283 fiatal vett részt a programban... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Növekszik a mikroműanyag-szennyezés a Tiszában

A magyarok a mikro műanyag részecskék növekedését észlelik a Tiszában, ugyanakkor az ukrán laboratóriumok nem mutattak ki változást, és azt állítják, hogy a víz állapota jó, stabil. [...] A szemétszállítás sem megoldott: bár a Rahói kistérségben több mint 23 ezer ember él, csak alig ötezer háztartásnak van szerződése hulladékkezelő céggel. Magyarországon az ukrán helyzettel szemben a háztartások 98%-a rendelkezik hulladékszállítási és -feldolgozási szerződéssel, valamint kötelező a szemét szelektálása... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: „Szívügyünk” az egészség

A KISZÓ-közéleti podcast vendége Riskó Sándor egyetemi docens, a Magyar Kardiológusok Társasága kárpátaljai tagozatának elnöke, az MTA külső köztestületének tagja, aki kardiológusként nap mint nap találkozik a szív- és érrendszeri betegségek kihívásaival. Vele beszélgetünk az aktualításokról, tévhitekről és arról, hogy milyen egyszerű lépésekkel tehetünk a szívünk egészségéért... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Magyar Arany és Ezüst Érdemkeresztek átadása a Perényi-kúriában

Szeptember 11-én ünnepélyes keretek között magas rangú magyar állami kitüntetések átadására került sor a beregardói Perényi Kultúrkúriában Magyarország Ungvári Főkonzulátusa és a Beregszászi Konzulátus szervezésében. [...] Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben két kárpátaljai személy részesült, Kozma József, a huszti Szent József Karitás Igazgatója, valamint a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Huszti Alapszervezetének elnöke, valamint Reöthy János, Szolyva város volt polgármestere, a Szolyvai Emlékparkbizottság tagja. [...] Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetésben részesült továbbá... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Oktatási minisztérium az új tanévről: Nem igazolódott be az előrevetített katasztrófa

Nőtt a szakképzett tanárok száma az osztályokban és diákokkal töltött interakciós idő, miközben csökkent a szakképzetlenek száma. Enyhén nőtt az egyetlen munkaszerződéssel rendelkező pedagógusok száma, csökkentek az óradíjas kifizetések, közölte hétfőn az oktatási minisztérium... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Statisztika: Romániában tízből három tinédzser nem jár iskolába, és a diplomások aránya is a legalacsonyabb Európában

A romániai tanárok fizetése az átlagnál jobb ugyan, de az oktatási rendszer omladozik: a 15–19 éves korosztály 32 százaléka kimarad az oktatásból, a felsőfokú végzettségük aránya pedig mindössze 19 százalék. [...] A kimutatás szerint a 6-14 éves korosztály 16 százaléka és a 15-19 éves korosztály 32 százaléka nem tanul, míg az OECD-átlag 2, illetve 16 százalék. [...] Ez azt jelenti, hogy a körülbelül 570 000 romániai fiatal, aki nem tanul és nem dolgozik, az uniós NEET-fiatalok több mint 20%-át teszi ki – vagyis ennyien nem járulnak hozzá a közös kasszához, és nem is készülnek erre. [...] Mihályfalvi Katalint, az RMDSZ oktatásért felelős ügyvezető alelnökét Forrai Szerénke, a Kolozsvári rádió munkatársa kérdezte a többi között arról is, hogy mindez hogy néz ki a magyar diákok esetében... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Feltárják a II. világháborút követő évtizedek erdélyi magyar irodalmi és kulturális élet történeti hátterét

Egy többéves kutatói program keretén belül tárják fel a II. világháborút követő évtizedek erdélyi magyar irodalmi és kulturális élettörténeti hátterét – ennek érdekében írt alá együttműködési megállapodást a budapesti Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára és a Méhes György–Nagy Elek Alapítvány. [...] Ez a munka nem csupán a múlt tisztázását szolgálja, hanem hozzájárul ahhoz is, hogy a jövő nemzedékei érthetőbben lássák a diktatúra hatását a kulturális életre” – fogalmazott Nagy Elek a Méhes György–Nagy Elek Alapítvány alapítója. [...] Mint ismeretes, tavaly nyáron nagy port kavart az erdélyi közbeszédben, hogy nyilvánosságra került: Méhes György Kossuth-díjas író együttműködött a kommunista titkosszolgálatokkal... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Fejér Szilárd: A politikum hallgasson a kutatókra!

Fejér Szilárd nevét a koronavírus-járvány időszakában tanulta meg Háromszék, sőt, egész Erdély: közösségi oldalán részletesen és közérthetően szolt a vírusról, felhívta a figyelmet a ránk leselkedő veszélyre, hangsúlyosan kiállt az oltás szükségessége mellett és szembeszállt az oltásellenes hangadókkal. A nemrég Sepsiszentgyörgyön zajlott MindFormers ifjúsági fesztiválon életének és tudományos pályájának alakulásáról beszélgettünk. [...] és hogy mi mindent jelentett számára Cambridge, ahol doktori tanulmányait végezte, és arról is szoltunk, miként megy manapság a kutatók sora. [...] A teljes világunk valamilyen szinten egy önszerveződő rendszer, tehát a kisebb építőelemekből spontán létrejön valamilyen hasznos vagy valamilyen bonyolultabb struktúra... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Temesvár mellett rejtőzik Európa legnagyobb bronzkori földvára

Friss lendületet kaphat Európa legnagyobb bronzkori földvárának ügye: a Temes megyei hatóságok és a régészek újra napirendre tűzték a mezőzsadányi földsáncrendszer védelmét, kutatását és hosszú távú hasznosítását. Az UNESCO-világörökségi pályázat előkészítése volna a megmentés egyik útja. [...] A megszólalók nemcsak az eddigi kutatások jelentőségét hangsúlyozzák, hanem azt is, hogy ha nem lépnek gyorsan, a földvár szép lassan eltűnik a mezőgazdasági művelés alatt. [...] A mezőzsadányi sáncrendszer teljes területe 17 négyzetkilométer. [...] A komolyabb kutatások csak 2007-ben indultak újra, amikor a Bánsági Múzeum nemzetközi csapattal kezdett ásatásokba, részben műholdfelvételek alapján... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Meghirdették a Matekre fel! támogatói programot

Meghirdették a Matekre fel! támogatói programját: 50 magyar általános iskolának kívánnak segítséget nyújtani, olyanoknak, amelyek az előző tanévben a matematika képességvizsgán szerényebb eredményeket értek el. A segítség az oktatási platform kedvezményes használatát jelenti. [...] Mire jó és miben segít matekrefel.ro platform? Az ötletgazda, Barna Gergő szociológus volt vendégünk a stúdióban, ahol elmagyarázta, hogy máris kimutatható a javulás, és azt is, hogyan lehet jelentkezni akár támogatóként, akár felhasználóként... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Aki majdnem Petőfi felesége lett – könyv Prielle Kornéliáról

A Kolozsvári Magyar Napok idején mutatták be Bartha Katalin Ágnes színház- és irodalomtörténész, egyetemi oktató Történeti játéktípus és gyakorlat – Prielle Kornélia pályafutásának színházművészeti és társadalmi dimenziói című kötetét, amely frissen jelent meg az Akadémiai Kiadó és az Erdélyi Múzeum-Egyesület közös gondozásában. [...] Bartha Katalin Ágnessel még az EME székházában tartott bemutató előtt beszélgettünk a Farkas utcában, a Kolozsvári Rádió mobil stúdiójában... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Cikksorozat: Kommunizmus és diktatúra Romániában

Sorozatot indítunk a romániai kommunizmus történetéről. Tankönyvszerű, leckékre osztott formában próbáljuk bemutatni a korszak legfontosabb eseményeit, fogalmait és szereplőit. A tantárgy hivatalos elnevezése „a romániai kommunizmus története”, ezért mi is így használjuk. [...] A tantárgy már megjelent az iskolákban, de magyar tankönyv nincs hozzá – ezt a hiányt szeretnénk enyhíteni... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Miért fontos az erdélyi magyar színházaknak, hogy bemutatkozzanak a román fővárosban?

Negyedik alkalommal szervezi meg a BukFeszt színházi fesztivált a Magyar Színházak Szövetsége a román fővárosban. Az erdélyi magyar társulatok vezetői arról beszélnek videós összeállításunkban, hogy mit tartogatnak a nagyérdemű számára a szeptember 29. és október 7. közötti színházi szemlén, illetve mit jelent többségében román közönség előtt játszani... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)